

Etapa națională a olimpiadelor școlare - 2024

Probă scrisă

ISTORIE

Clasa a XI-a

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I**(40 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Industrializarea socialistă a fost efectuată prin decizia factorului politic (Partidul Muncitoresc/Comunist Român) având ca temei modelul sovietic. Acesta a acordat preponderență absolută industriei grele și îndeosebi celei constructoare de mașini. [...] Pe toată durata regimului democrat-popular și socialist, producția bunurilor de consum a rămas întotdeauna în urma cererii populației [...]. Opinia publică era informată, în cel mai bun caz, de punerea în funcțiune a unei unități industriale. În rest, *strategia generală a industrializării, motivarea înființării de fabrici, aprovizionarea cu materii prime, piețele de desfacere etc.* – totul constituia secret de stat.

Opinia publică și-a dat seama [...] că, pe măsură ce „industrializarea socialistă” căpăta o tot mai mare extindere, nivelul de trai urma o curbă descendentă, traiul zilnic devenind mai anevoios.”
(Dinu C. Giurescu, Al. Ștefănescu, I. Țiu, *România și comunismul – o istorie ilustrată*)

B. „În centrul proiectului lor [al comuniștilor] se aflau o restructurare și o expansiune masivă a industriei. Raționamentul membrilor noii elite era parțial ideologic – grăbirea tranziției către socialism și, în cele din urmă, crearea unei societăți comuniste. [...] Pentru a gestiona vastul lor proiect și a-i evalua progresul, comuniștii au adoptat măsura planului cincinal din practica sovietică. Hotărâți să grăbească tranziția unei țări preponderent agrare și rurale într-una preponderent industrială și urbană, au dedicat mai toate resursele disponibile industrializării forțate și colectivizării totale a agriculturii [...]. Comuniștii au pus același accent ca și sovieticii pe construirea de fabrici și alte întreprinderi și au acordat aceeași prioritate mijloacelor de producție [...]. Rezultatele din numeroase sectoare au fost impresionante. [...]

Toate aceste succese au avut un preț considerabil pentru ansamblul populației. [...] Rezultatul general a fost un declin constant al nivelului de trai.”
(Keith Hitchins, *Scurtă istorie a României*)

C. „În august 1948 a venit [...] rândul învățământului. Toate școlile administrate de culte, precum și cele aflate în proprietatea statelor străine au fost închise [...], punându-se un accent deosebit pe disciplinele ideologice și pe cele reale. [...]

Plenara CC al PMR din 3-5 martie 1949 a hotărât „transformarea socialistă a agriculturii”, ceea ce însemna colectivizarea ei. Politica inițială de colectivizare prevedea o socializare treptată a pământului. Ca și în URSS, scopurile inițiale formale erau îngrădirea chiaburimii și interzicerea dreptului ei de a intra în colective. Către sfârșitul anului existau 56 de gospodării colective, dar numărul lor creștea încet și țăranii nu arătau entuziasm de a se înscrie, fapt ce făcea ca apelul la violență să fie inevitabil. La scurt timp după declanșarea colectivizării, circa 80 000 de țăranii au fost aruncați în închisoare. [...] Colectivizarea a luat oficial sfârșit abia în 1962, când 60% din terenul arabil al țării a intrat în proprietatea gospodăriilor colective și circa 30% în cea a gospodăriilor de stat.”

(Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

D. „Decretul nr.175 pentru reforma învățământului [...] reprezintă o *rupere totală față de sistemul învățământului românesc, public și privat*, așa cum evoluase de la Cuza Vodă până în anii celui de-Al Doilea Război Mondial. [...] Prin conținut, durată și notare, prin obiective, „reforma învățământului” din august 1948 a urmat modelul sovietic. [...]

La 30 martie 1959, Marea Adunare Națională adoptă un decret „pentru lichidarea rămășițelor oricăror forme de exploatare a omului de către om”. Formularea [...] se referea, în realitate, la țăranimea înstărită, la „chiaburime”. Aceasta avea, potrivit decretului, următoarele opțiuni: să se înscrie în gospodăria agricolă colectivă cu pământ cu tot, să cedeze pământul statului.

În ambele variante, dispăreau atât eticheta de „chiabur”, cât și cotele (contractările). [...] Măsura a fost luată de conducerea PMR din cel puțin două rațiuni: regimul democrat-popular nu mai avea ce scoate de la țărani înstăriți, care, în intervalul 1948-1958, fuseseră exploatați la sânge, conducerea PMR declanșase ultima fază a colectivizării și nu putea lăsa deoparte pământurile deținute de țărani înstăriți, care rezistaseră până atunci asalturilor repetate ale activiștilor locali, raionali, regionali sau centrali.”

(Dinu C. Giurescu, Al. Ștefănescu, I. Țiu, *România și comunismul – o istorie ilustrată*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, din sursa **A**, o practică economică a statului român și o cauză a implementării acesteia, din sursa **B**. **4 puncte**
2. Menționați câte un aspect al educației românești în comunism din sursa **C**, respectiv din sursa **D**. **4 puncte**
3. Menționați o asemănare cu privire la situația economică a populației, pe baza surselor **A** și **B**. **3 puncte**
4. Formulați, pe baza surselor **B**, **C** și **D** un punct de vedere referitor la măsurile adoptate de regimul politic în domeniul economic, susținându-l cu câte o informație selectată din fiecare dintre aceste surse. **9 puncte**
5. Prezentați alte două caracteristici ale economiei românești postbelice, în afara celor la care se referă sursele date. **10 puncte**
6. Prezentați două fapte istorice care au determinat evenimentele la care se referă sursele **A** și **B**. **10 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Realizați o sinteză de aproximativ patru-cinci pagini cu titlul **Regimurile politice și relațiile internaționale în lumea contemporană**, având în vedere următoarele aspecte:

- precizarea a două cauze și a două consecințe ale instaurării unui regim totalitar din Europa în deceniile trei-patru ale secolului al XX-lea;
- prezentarea unei caracteristici a unui regim politic din Europa Occidentală în primul deceniu al perioadei postbelice;
- prezentarea a două asemănări și a două deosebiri dintre instituțiile de rezolvare a conflictelor din perioada postbelică;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția regimului politic din România în ultimele două decenii ale secolului al XX-lea și susținerea acestuia prin două argumente istorice.

Notă ! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea sintezei**, **evidențierea relației cauză – efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argument istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** sintezei în limita de spațiu precizată.